

FOR 1991-07-04 nr 509: Forskrift om forebygging, begrensning og utrydding av sykdommer hos akvatiske organismer.

DATO: FOR-1991-07-04-509
DEPARTEMENT: LMD (Landbruks- og matdepartementet)
AVD/DIR: Avd. for matpolitikk
PUBLISERT: I 1991 549
IKRAFTTREDELSE: 1991-07-04
SIST-ENDRET: FOR-2004-12-22-1785 fra 2005-01-01
ENDRER: FOR-1990-02-15-107
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790

INNHold

Forskrift om forebygging, begrensning og utrydding av sykdommer hos akvatiske organismer.

Kapittel I. Formål og definisjoner.

§ 1. Formål

§ 2. Definisjoner.

Kapittel II.

§§ 3-4. (Opphevet ved forskrift 29 juni 1994 nr. 701.)...

Kapittel III. *Drift av oppdrettsanlegg.*

§§ 5-7. (Opphevet fra 1 jan 2005, jf forskrift 22 des 2004 nr.

Kapittel IV. Stamdyrkontroll m.v.

§ 8. (Opphevet ved forskrift 15 jan 2004 nr. 278.)...

§ 9. (Opphevet fra 1 jan 2005, jf. forskrift 22 des 2004 nr.

Kapittel V. Flytting av ville, levende eller døde, akvatiske dyr i vassdrag

§ 10. Flytting av akvatiske dyr

§ 11. Sumping av kreps.

Kapittel VI. Avfallsbehandling, brukt redskap m.v.

§ 12. (Opphevet fra 1 jan 2005, jf. forskrift 22 des 2004 nr.

§ 13. Brukt redskap, båter mv.

Kapittel VII. Tiltak ved smittsom sykdom

§ 14. Strykeforbud mv. ved smittsom sykdom

§ 15. Soner for bekjempelse av enkelte sykdommer

§ 16. Tiltak ved smittsom sykdom i akvakulturanlegg mv.

§ 17. Tiltak ved smittsom sykdom i frittlevende bestander

§ 18. Sanering av anlegg og utstyr

Kapittel VIII. Innførsel av levende akvatiske dyr og produkter til vitenskapelig bruk

§ 19. Levende akvatiske dyr og produkter til vitenskapelig bruk

Kapittel IX. Tilsyn, vedtak og dispensasjon

§ 20. Tilsyn og vedtak

§ 21. Dispensasjon

Kapittel X. Straff og ikrafttreden.

§ 22. Straff

§ 23. Ikrafttreden.

Forskrift om forebygging, begrensning og utrydding av sykdommer hos akvatiske organismer.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 4. juli 1991 med hjemmel i lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790. Endret 10 jan 1996 nr. 71, 7 aug 1997 nr. 913, 30 april 1998 nr. 461, 18 des 1998 nr. 1409, 20 des 2000 nr. 1397, 14 okt 2003 nr. 1240 (bl.a. tittel og hjemmel), 9 jan 2004 nr. 76 (bl.a. hjemmel), 15 jan 2004 nr. 278, 22 des 2004 nr. 1785.

Kapittel I. Formål og definisjoner.

§ 1. Formål

Formålet med disse forskrifter er å forebygge, begrense og utrydde smittsomme sykdommer hos akvatiske organismer.

0 Endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240.

§ 2. Definisjoner.

1. Med akvatiske organismer menes i disse forskrifter alle vannlevende dyr inklusive deres kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier, dog ikke amfibier, krypdyr, pattedyr og fugler.
2. Med smittsom sykdom menes smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr som matloven gjelder for.
3. Med oppdrett menes all virksomhet der en fôrer eller behandler akvatiske organismer med sikte på videresalg, konsum, fôr, reproduksjon, utsetting, forskning eller undervisning. Jfr. lov av 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett m.v.
4. Med stamdyr menes alle akvatiske organismer som det tas kjønnsprodukter (rogn, melke m.m.) fra med sikte på reproduksjon, eller som holdes med sikte på reproduksjon.
5. Med sone menes et avgrenset geografisk område opprettet som ledd i bekjempelsen av enkelte smittsomme sykdommer, hvor det gjelder særskilte tiltak, forbud eller påbud (jf. § 15).
6. Med ferskvannsfisk menes all fisk som lever/kan leve hele eller deler av sitt liv i ferskvann.
7. Med saltvannsorganismer menes alle akvatiske organismer som lever/kan leve hele sitt liv i saltvann.
8. Med laksefisk menes fisk tilhørende slektene *Salmo*, *Salvelinus* og *Oncorhynchus* i familien Salmonidae.
9. Med oppdrettsanlegg menes en enhet som har de nødvendige driftstekniske funksjoner for å drive oppdrett, og som er slik utformet at den utgjør en naturlig smittehygienisk enhet.
10. Med vassdrag menes elver, bekker, dammer og innsjøer, samt områder som drenerer til disse.

0 Endret ved forskrifter 14 okt 2003 nr. 1240, 9 jan 2004 nr. 76.

Kapittel II.

0 Opphevet ved forskrift 29 juni 1994 nr. 701.

§§ 3-4. (Opphevet ved forskrift 29 juni 1994 nr. 701.)

Kapittel III. Drift av oppdrettsanlegg.

§§ 5-7. (Opphevet fra 1 jan 2005, jf forskrift 22 des 2004 nr. 1785.)

Kapittel IV. Stamdyrkontroll m.v.

§ 8. (Opphevet ved forskrift 15 jan 2004 nr. 278.)

§ 9. (Opphevet fra 1 jan 2005, jf. forskrift 22 des 2004 nr. 1785.)

Kapittel V. Flytting av ville, levende eller døde, akvatiske dyr i vassdrag

0 Overskrift endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240.

§ 10.¹ Flytting av akvatiske dyr

Det er forbudt å flytte ville, levende eller døde, akvatiske dyr fra ett vassdrag til et annet vassdrag. Ville akvatiske dyr som er fanget i ett vassdrag, skal ikke vaskes eller sløyes i annet vassdrag eller andre deler av samme vassdrag.

Uten særskilt tillatelse fra Mattilsynet er det forbudt å flytte ville, levende eller døde, akvatiske dyr opp forbi vandingshinder i samme vassdrag.

0 Endret ved forskrifter 10 jan 1996 nr. 71, 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere § 11), 9 jan 2004 nr. 76.

1 Gjelder kun i den utstrekning forholdet ikke reguleres av forskriftene 18 des 1998 nr. 1409 og 20 des 2000 nr. 1397.

§ 11. Sumping av kreps.

Det er forbudt å sumpe (oppbevare fanget kreps i vassdrag) utenfor fangstplassen. Død eller sjuk kreps, krepseavfall e.l. må ikke kastes ut i vassdrag.

0 Endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere § 12).

Kapittel VI. Avfallsbehandling, brukt redskap m.v.

§ 12. (Opphevet fra 1 jan 2005, jf. forskrift 22 des 2004 nr. 1785.)

§ 13. Brukt redskap, båter mv.

Fiskeutstyr, båter og annet utstyr som er brukt i ett vassdrag skal være tørket eller desinfisert før de brukes i annet vassdrag. Fiskeutstyr, båter og annet utstyr som har vært brukt i vassdrag i utlandet, eller i vassdrag hvor det mistanke om eller påvist smittsom A- eller B-sykdom, skal være rengjort og desinfisert før det brukes i annet vassdrag. Vannbeholdere skal ikke tømmes direkte i annet vassdrag.

Brukt krepseredskap skal desinfiseres eller tørkes fullstendig før ny sesong, og desinfiseres før bruk på ny lokalitet.¹

0 Endret ved forskrifter 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere § 14), 22 des 2004 nr. 1785 (i kraft 1 jan 2005).

1 Andre ledd gjelder kun i den utstrekning forholdet ikke reguleres av forskriftene 18 des 1998 nr. 1409 og 20 des 2000 nr. 1397.

Kapittel VII. Tiltak ved smittsom sykdom

0 Overskrift endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240.

§ 14. Strykeforbud mv. ved smittsom sykdom

Det er forbudt å stryke fisk fra oppdrettsanlegg eller vassdrag hvor det er mistanke om eller påvist smittsom A- eller B- sykdom uten særskilt løyve fra Mattilsynet.

Tilsvarende forbud gjelder også andre former for reproduksjon av akvatiske organismer i fangenskap.

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240. Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 76.

§ 15. Soner for bekjempelse av enkelte sykdommer

Som ledd i bekjempelsen av smittsom A- og B-sykdom, samt lakselus som smittsom C-sykdom, kan Mattilsynet fastsette forskrift om opprettelse av geografiske soner for særskilte tiltak mot sykdomsspredning, som f.eks.:

1. forbud mot stryking av stamdyr uten særskilt løyve.
2. forbud mot å føre levende akvatiske oppdrettsorganismer inn og ut av sonen.
3. forbud mot utsetting av akvatiske oppdrettsorganismer og mot overføring av slike akvatiske organismer mellom vassdrag eller mellom oppdrettsanlegg.
4. særlige regler og påbud vedrørende transport og transportmidler.
5. påbud om særskilte laboratorieundersøkelser mv.
6. påbud om generasjonsskilte og/eller brakklegging av lokalitet.
7. andre påbud, forbud og tiltak i tråd med forskriftenes formål.

Bestemmelsene som gjelder innenfor en slik sone, er ikke til hinder for at Mattilsynet ved enkeltvedtak kan pålegge mer vidtgående tiltak eller lempe på tiltakene overfor det enkelte oppdrettsanlegg.

0 Endret ved forskrifter 30 april 1998 nr. 461, 14 okt 2003 nr. 1240, 9 jan 2004 nr. 76.

§ 16. Tiltak ved smittsom sykdom i akvakulturanlegg mv.

Når det er påvist eller foreligger mistanke om smittsom sykdom i akvakulturanlegg, annen innhegning eller transportmiddel, kan Mattilsynet for å hindre spredning av sykdommen gi pålegg om nødvendige tiltak, herunder avliving og destruksjon.

Økonomiske tap som følge av at tiltak som pålegges iverksatt etter denne bestemmelsen, erstattes ikke av det offentlige.

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240. Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 76.

§ 17. Tiltak ved smittsom sykdom i frittlevende bestander

Når det er påvist eller foreligger mistanke om smittsom sykdom hos frittlevende akvatiske dyr, kan Mattilsynet med de begrensninger som følger av annet ledd, gi pålegg om å iverksette tiltak som finnes nødvendige for å hindre spredning av sykdommen.

Mattilsynet kan bestemme at frittlevende akvatiske dyr skal behandles eller avlives når det er grunn til å tro at slike tiltak vil ha vesentlig betydning for å begrense eller utrydde smittsom sykdom i et område.

Tiltak etter denne bestemmelsen kan iverksettes uten hensyn til den enkelte grunneier eller rettighetshaver.

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240. Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 76.

§ 18. Sanering av anlegg og utstyr

Mattilsynet kan pålegge sanering av anlegg, transportenhet og utstyr når det er mistanke om eller er påvist smittsom sykdom på akvatiske dyr.

Økonomiske tap som følge av at tiltak som pålegges iverksatt etter denne bestemmelsen, erstattes ikke av det offentlige.

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240. Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 76.

Kapittel VIII. Innførsel av levende akvatiske dyr og produkter til vitenskapelig bruk

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240.

§ 19. Levende akvatiske dyr og produkter til vitenskapelig bruk

Mikroorganismer, cellekulturer, prøvemateriale av akvatiske dyr mv. til vitenskapelig bruk må ikke inneholde eller mistenkes å kunne inneholde agens som kan føre til smittsom sykdom som er oppført under A-sykdommer. Attest som følger slikt materiale skal utstedes av offentlig veterinær eller avsenderlaboratoriets tilsynsførende myndighet på avsendelsesstedet.

I tillegg til kravene i første ledd skal det for vaksiner og in vitro diagnostika følge med bekreftelse fra produsent om at forsendelsen ikke inneholder eller mistenkes å inneholde agens som kan føre til smittsom sykdom som er oppført under A-sykdommer.

Før innførsel må laboratorier som innfører levende akvatiske dyr og produkter til vitenskapelig bruk være registrert av Mattilsynet med angivelse av ansvarlig laboratorieleder. Følgende vilkår må oppfylles etter innførsel:

- 1) Avfall skal samles opp og behandles i henhold til regler for avfallsbehandling. Alt biologisk materiale skal behandles som høyrisikoavfall.
- 2) Avløpsvann fra kar, oppbevaringstanker mv. skal behandles etter godkjent metode.
- 3) Laboratoriet ved ansvarlig leder må årlig avgi rapport til det regionale Mattilsynet innen 1. februar påfølgende år over innført materiale, mengde og opprinnelseslaboratorium samt eventuelle endringer med hensyn til kvalitetssikringsrutiner eller ansvarshavende.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for innførsel av akvakulturdyr og produkter som innføres i overensstemmelse med forskrift om dyrehelsemessige vilkår ved omsetning og innførsel av akvakulturdyr og akvakulturprodukter.

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240. Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 76.

Kapittel IX. Tilsyn, vedtak og dispensasjon

0 Endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere kapittel VIII).

§ 20. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

0 Tilføyd ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240. Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 76.

§ 21. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrifter 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere § 16), 9 jan 2004 nr. 76.

Kapittel X. Straff og ikrafttreden.

0 Endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere kapittel IX).

§ 22. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrifter 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere § 18), 9 jan 2004 nr. 76.

§ 23. *Ikrafttreden.*

Disse forskrifter trer i kraft umiddelbart. Samtidig oppheves forskrifter om forebygging, begrensning og utrydding av sjukdommer hos ferskvannsfisk, fastsatt av Landbruksdepartementet 15. februar 1990 nr. 107.

0 Endret ved forskrift 14 okt 2003 nr. 1240 (tidligere § 19).